

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gl. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIV.

V Celovcu, 30. vinotoka 1895.

Štev. 30.

Stalni domovi in kmetske zadruga.

Med tem, ko smo mi v listu in na shodih po Koroškem večkrat opozarjali na potrebo kmetskih zadrug, kakor jih je nameraval ustanoviti minister grof Falkenhayn, oglasil se je z isto mislijo daleč tam na Češkem novi poljedelski minister grof Ledebur; iz Ljubljane pa smo ravnokar dobili nek socialni načrt za vse delavne stanove, kjer najdemo v oddelku za kmete zopet kmetske zadruga. To je nekak dokaz, da vsi tisti, ki kmetom resnično pomagati želijo, v kmetskih zadrugah spoznajo dober pripomoček za ta namen.

Ljubljanski načrt pa priporoča še drug pripomoček, namreč ustanovo „stalnih kmetskih domov“. Ker je ta zadeva za kmetski stan zelo imenitna, zato hočemo naštetih in pojasniti nasvete, ki jih priporoča ljubljanska krščansko-socijalna stranka v korist kmetskemu stanu.

Ljubljanski načrt obžaluje, kakor mi, da grajščaki in drugi bogataši pokupljajo kmetije ter jih spreminjajo v gozde, kjer za svoj kratek čas pasejo in lovijo zverino. Če se bo rodni svet v gozde in zverinjake spreminjal, od česa bo obilna množica ljudstva živela? In ako bi prav kateri teh grajščakov nakupljene kmetije kmetskim ljudem v najem dajal, vendar je žalostno, če se kmetje iz posestnikov spreminjajo v najemnike, ki so zavisni od milosti svojega gospoda ter morajo v strahu biti grofovim gozdarjem in lovcem in celo grofovi zverini, zoper katero se potem še manj pritoževati smejo, če bi jim še toliko škode delala. Namesto da smejo bogataši toliko zemlje vkup nagrabiti, bi ljubljanski načrt (kakor sploh vsak kmetski prijatelj) rajši videl, ko bi se zemlja primerno razdelila med kmete, da bi nobeden ne imel preveč zemljišča in tudi ne premalo. Narediti bi se moralo kar mogoče veliko takih kmetij s potrebnim pohištvo in potrebno živino, ki bi bile ravno zadosti velike, da se zamore na njih preživiti ena kmetska družina. Take kmetije naj bi se imenovale „stalni kmetski domovi“ in za nje bi se morala narediti posebna postava. Taki stalni domovi bi se ne smeli razkosavati (to je od njih bi se ne smela nobena parcela prodati), morali bi celi ostati, in zadolžiti bi se smeli samo do ene četrtinke

svoje vrednosti. Stalni dom se mora ohraniti dotični rodbini, in če bi kdo na stalnem domu slabo gospodaril, postavi se mu sekvester ali varuh, kak pošten, priden, varčen in moder mož iz zlahte; tisti bi gospodarstvo nadzoroval, in brez njegovega dovoljenja bi pravi gospodar ne smel nič kupiti in nič prodati ter nobenega dolga narediti. Ako bi taka kmetija vendar na boben prišla, naj bi imeli prvo pravico, kupiti jo, bližnji zlahtniki, in če tisti nočejo ali ne morejo, pa kmetska zadruga tistega kraja. Zadruga pa bi smela tako posestvo prodati zopet le kakemu kmetu, če mogoče iz tiste okolice, ne pa kakemu gospodu iz mesta, kakemu graščaku, ali pa kakemu tujcu, kterege nihče ne pozna, in se ne vé, ali je pošten in delaven človek, ali ima dobre namene ali ne. Nadalje priporoča omenjeni načrt kmetske zadruga in jim hoče naložiti sledeča opravila: Kupovale bi posestva od grajščakov, bogatašev in tujcev, ako bi bilo katero tako zemljišče slučajno na prodaj, pa tudi posestva tistih kmetov, ki bi prišli na boben; iz teh nakupljenih zemljišč bi sestavljale „stalne domove“ in jih prodajale poštemim kmetskim ljudem, ki so delavni, pa nemajo svojega zemljišča. Potem bi napravljale skupna skladišča, kamor bi kmetje zapeljali svoje pridelke, kar jih zamorejo prodati; zadruga bi kmetu nekaj predplačila dal na pripeljano blago, ostalo pa potem, kedar bi zadruga vse pridelke prodala. Ravno tako bi zadruga kupovala vse kmetske potrebščine, ki jih zdaj pri trgoveih, obrtnikih ali tvornicah (fabrikah) kupujejo, ter jih potem kmetom brez dobička prodajala. Tako bi kmetje potrebne reči boljše kupili, njih pridelke pa bi zadruga bržkone dražje prodala, kakor sami zamorejo, ker včasih v sili pod ceno prodajajo, nekaj pa tudi med potjo potrosijo, ko svoje pridelke v daljno mesto vozijo; dobiček, ki ga imajo zdaj prekupci in kramarji, kedar kmetom tuje blago prodajajo, ali od njih domače pridelke kupujejo, imeli bi potem kmetje sami, seveda le tedaj, ako bi imeli poštene moze v zadrugnem odboru in upravništvu. Zadruga bi za kmete kupovale tudi take reči, katerih si zdaj sami ne morejo oskrbeti, bodisi, ker so prerrevni, bodisi ker se ne vejo kam obrniti, na pr. stroje, žitna in živinska plemena, umetna gnojila itd. Kjer še posojilnice ni, bi zadruga tako ustanovila. Namesto v denarjih, bi kmetje svoje davke lahko v

pridelkih plačevali: zapeljali bi v zadrugno skladišče toliko žita, repice, sadja itd., da bi bilo toliko vredno, kolikor znaša davek, potem bi zadruga to blago na račun vzela in prodala ter potem za kmeta davek plačala. Rž, oves, seno bi zadruga lahko na debelo prodajale vojaškemu oskrbništvu, ječmen in hmelj pa pivovarjem; za vino bi lahko napravljale svoje lastne pivnice po takih krajih, koder vino ne raste, in po večih mestih. V zadrugni pisarni bi se lahko opravile vse pisarije, ki jih opravljajo zdaj notarji; pa tudi manjše tožbe in pravde naj bi se zadrugnemu odboru prepustile, kateri bi moral vse take reči zastopati narediti, da bi bil kmet teh stroškov rešen. Zadruga naj bi tudi za to skrbele, da se dolgov, ki so uknjiženi na kmetije, počasi poplačajo. Zadruga naj se potrudijo in potegnejo, da dosežejo vse tiste postave in olajšave, o katerih mislijo, da bi bilo z njimi kmetskemu stanu pomagano, na pr. za postavbo, da se kmet ne sme prisiliti s posilno dražbo, da bi svoj dolg na enkrat plačal, ampak pustiti se mu mora več let časa, da dolg polagoma poravnava. Zadruga naj slednjič izdelajo dober poselski red, kakor bi bil za kmete najbolj pripraven, in naj skrbijo, da stopi ta red v postavno veljavo.

To so tako nekateri nasveti, o katerih se misli, da bi utegnili kmetom koristiti. Njih pravo vrednost ali pa pomanjkljivost bo pa še le skušnja pokazala, kedar bodo zadruga že nekaj let delovale. Za zdaj je dobro, da o takih rečeh premišljujemo. Naše slovenske poslance pa prosimo, naj v državnem zboru na to delajo, da se postava o kmetskih zadrugah in o stalnih domovih kmalu spravi na dnevni red. Da dobimo le enkrat zadruga, tiste bodo čez nekaj let že iz lastne skušnje znale povedati, kaj bi se dalo na postavi še zboljšati.

Dopisi prijateljev.

(Kronski darovi za velikovško šolo.) V „Miru“ štev. 22., 24., 25., 27. in 29. t. l. izkazani zneski v skupni svoti 1483 kron 30 beličev odposlali so se dne 24. t. m. v korist velikovške slovenske šole družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani po poštni položnici štev. 11. — Visokorodna gospa Lucija grofinja Christalnigg, rojena mejna grofinja de Bellegarde v Goričah, 10 kron; Oskar grof Christalnigg, posestnik v Goričah v rožni dolini, 20 kron; neimenovan po gosp. župniku Fr. Treiberju 5 kron, Vidovič 40 beličev, Mat. Wutti 1 krono, Janez Pfeifer 1 krono, V. Legat v Celovcu 20 kron,

Spomini na Italijo.

(Dalje.)

Prva hiša je bila nekdanja zbornica, kjer so se dajale postave, se zbirali doži, sklepale državne pogodbe. Od tukaj je lep razgled na morje in stori jako mil utis. Soba je sedaj sedežev prazna, le pregraje so ostale, ki so ločile skupščino od drugih ljudij. Pri stenah so velike omare s starinskimi knjigami; zgoraj visijo oljnate slike, predočujoče dejanja beneške republike do najnovjšega časa. Mislimo si minljivost, s kakim ponosom je nekdanj oholi Benečan se oziral na te slike!

Nad vrati vstopa visi, mislim največja slika sveta, „Tintorettova paradiz“. Tintoretto je bil hiter slikar, vendar je ta paradiz slikal pet let. Druga slika; „Dože H. Dándalo in francoski poslanci si prisegajo v cerkvi sv. Marka l. 1201., da hočejo sv. deželo osvoboditi“, o čemur bodem v drugem pismu natančno pisal. V bližnji sobani predočujejo slike čine, ki so jih imeli križarji z Benetkami takrat, ko so vdrugič vzeli Carigrad, kar je tem dalo mnogo zakladov, za kar se je cerkev sv. Marka zelo olepšala. A kar so si po krivici pridobili, ni imelo teka, ker so jim vse to siloviti Turki zopet vzeli s pridobitvijo Carigrada l. 1453. Mnogo je slik, pa ni mogoče vseh naštetih v potopisu, ktere so slikali razni slikarji na pr. Paolo Veronese, Palma, Giov. Tintoretto.

Tedaj smo stopili malo na balkon, od koder se vidijo lagune in prekrasne palače. Ko sem na mostovžu stal, kjer so nekdanj beneški vladarji z

bistrim očesom opazovali prihajajoče ladije, zamislil sem se v preteklost.

V drugi sobani omenjam belo-marmornati kip cesarja Franca, pod kterege so takrat Benetke spadale. Avstrijcu ta kip dobro stori. Slika tukaj se mi je najbolj dopadla Tintorettova „poslednja sodba“. Velikanska je tudi „bitva pri Lepantu“.

V drugem nadstropju je najkrasnejše. Tukaj je bil vhod k najstrašnejši beneške gosposki, državni policiji. V steni se kaže razpoka, skozi katero so metali pisma obdolžencev. Tu najdeš sijaj, zlato in dragocene kamne. Slike so od prejšnjih imenovanih slikarjev in Tiziana. V tem delu je bival dože in se nahaja kapela; vse še je skrbno ohranjeno, kakor bi še res dože — vladal. Sedaj smo si ogledali še nekaj starinskih rečij in se potem napotimo v ječe.

Ko sem čital „vhod v ječe“, se mi kar lasje zježijo. Stražnik prižge svetilko in tako mencamo v globočino. Pogledamo v ječe, kjer se je prelilo mnogo solz po — nedolžnem; niso bili samo hudo delniki obsojeni, nego tudi nedolžni ljudje so tukaj ječali in konečno storili lahko rečemo — mučeniško smrt. Ječe so dolge 3 m. a visoke 1 1/2 m. Postelje so bile lesene; klopjij, okenj ni; na železnih vratih se nahaja luknja, skozi katero so dobili nesrečniki borni živež. Po stenah sem opazil napise, ktere so v obupu z nohti izpraskali ubogi jetniki. Na koncu vhoda je mesto, kjer so obsojencem sekali glave, kri je odtekla po žlebu v kanal, telo so pa po noči vrgli vsako v morje ribam v hrano. Meni ni bilo več tukaj biti, beži iz Benetek, mi je zvonelo po ušesih. Videl sem kraj, ker so Benečani pokazali svojo — srcé in — krutost.

Predgovor pravi: „Od zrna do zrna pogača, od kamna do kamna palača“, lahko ga primerjamo nekdanjim slavnim Benetkam, imajoče ime od Venetov. Kedar so Huni z Atilom porušili Oglej, iskalo si je mnogo Venetov na sosednih morskkih otokih zavetja, se tam udomačili, tesali ladje in se vozili po Adriji ter se poitalijančili. V slogi je moč, so djali, se združili in si volili vojvodo ali dožo. Pod prvim dožem, bržčas l. 800, so začeli graditi Benetke, kar je trajalo več stoletij.

Vendar tudi Benetkam je zatoniła zvezda sreče. Turki so jim mnogo hudega prizadeli. Napoleon I. si je pridobil kraljico inorja l. 1797. a l. 1814. so prišle Benetke pod Avstrijo do l. 1866., takrat so pripadle Italiji.

Ogledal sem si tudi drugih mnogih zanimivostij, a bi se predolgo zamudil s potopisom. Pristrčno sem se zahvalil prijaznim o. frančiškanom, kjer sem imel za časa svojega bivanja v Benetkah — zaslonbo in majhno hišico za — prenočišče, in v njihovi cerkvi sem molil za nje kot svoje — dobrotnike; vzamem dné 12. rožnika slovo od nekdanj toliko slavnih Benetek, ter se v gondoli odpeljem proti kolodvoru. Vlak sfrči z menoj proti Mestre nazaj in dalje v Padovo.

(Dalje sledi.)

Smešničar.

Uprašanje. Kdo je modrejši, zdravnik ali tat?
Odgovor: Tat! Zdravnik odhajajoč iz hiše ne ve včasih kaj bolniku manjka, ali tat, ko odhaja, gotovo vé, kaj komu manjka.

od nekod se je poslalo 100 kron; Franc Katnik, župnik na Dholici, 100 kron; Andrej Vidman na Dholici 10 kron, Metka Pignet na Dholici 2 kroni, Anka Mrak na Dholici 2 kroni, Franc Marinič, župnik na Mostiču, 10 kron. Za venec pok. preč. g. župniku J. Koller-ju so blagodušno darovali sledeči: Speiser 3 krone, Struc 1 krono, Likob 1 krono, Jurič 1 krono, Moré 40 heličev, gospodičina Marija Glančnik 2 kroni, Neža Cikulnik 2 kroni, Ana in Lina Sablatnik 2 kroni, Marija Leber 1 krono, gospa Neža Ellersdorfer 1 krono, Marija Hafner 1 krono. Skupaj 296 kron 80 heličev. Vsem presrečna hvala. Živeli nasledniki!

Iz celovške okolice. (Posnemanja vredno.) V bavarskem trgu Hohenbergen je vpeljana lepa navada, ktera bi se imela tudi pri nas vpeljati. Tam namreč vsak šolar, kedar izstopi iz šole, vsadi na občinskem svetu, zato posebno določenem, jedno sadno drevo, ktero pa ostane v lasti dotičnega šolarja. Po smrti lastnika pride v last in korist občine. Kdor je imel priliko opazovati, kako vsak izmed teh mladih ljudij svoje ljubljeno drevesce skrbno varuje, ta se je gotovo prepričal, da ta lepa navada dela veselje ne le mladim, ampak tudi starim ljudem in da se s to navado vzbujajo ter pospešujejo ljubezen do sadnega drevja.

Iz celovške okolice. (Dresura.) Bilo je zadnje dni pred počitnicami, ko slišim iz naše šole vpitje. Bližaje se razumem: „Kuten Morgen“, kar se je gotovo 40 krat ponovilo. Potem unolknejo, pa kmalu se začne: „Kuten Tak“ in ravno tolikokrat: „Kuten Abent“. Zakaj vse to? Če so celovški bismarkovci tako nervozni, da jim utegne vsaka slovenska beseda, tudi slovenski pozdrav, škodovati, svetujemo jim, naj ne hodijo na sprehod črez domači prag, ali pa prav daleč, najbolje tja v „rajh“. Tisti zrak jim bode dobro djal. Ubogi učitelji, ki morajo opravljati tak posel! Če bi ne bilo gotovo, da so naše šole ponemčevalni stroji, vprašali bi se, so-li učilnice ali mučilnice?

Iz Vetrinja. (Kušej se je vrnil!) Svoj čas je „Mir“ poročal, da je pobegnil vodja tukajšnjih Moro-tovih tovarn in vneti podpredsednik „bauernbunda“ Kušej. Vzel je seboj, ko je že prej napravil na raznih straneh ogromno dolgov, tudi izročene mu denarje svojega gospodarja in pa dela vceev. Tako je delal mož, ki naj bi kot jeden poglavitnejših kolovodij „bauernbunda“ „osrečeval“ naše kmete, ki se pa ni sramoval spraviti delavce ob težko prihranjeni denar! — Sedaj se je Kušej zopet povrnil v Celovec in si tam najel stanovanje. Misli je menda, da je že vse pozabljeno, kar je storil (morda ker je liberalec?) in da je v Celovcu čisto varen. Policija pa je izvedela, da se je pobegli ptiček zopet vrnil, ga poiskala, odvedla v zapor in mu za delj časa priskrbela prosto stanovanje v znani veliki hiši celovški (nekdanj „hôtel Kaiserkrone“). Tam najde Kušej somišljenike n. pr. gostilničarja Müllner-ja, ki je sezidal veliko gostilno blizu celovškega kolodvora, pa je ni mogel plačati in je zbežal v tuje kraje. Kakor Kušej, povrnil se je tudi on, da sprejme zaslužen kaznen. Morda se kmalu povrne še Plešivčnik, ki je tudi, zapustivši velike dolgove, pobegnil menda v Ameriko.

Iz Kotmare vesi. (Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda) dne 20. vinotoka je bil prav dobro obiskan. Zbralo se nas je kakih 100, večidel posestnikov. Iz Celovca sta prišla dva gospoda govornika. Prvi govornik je dokazoval potrebo slovenskih šol; ni res, da se otroci že doma slovensko naučijo, človek, ako hoče kaj več znati, ko krave pasti, mora več besed poznati, ne samo da pozna hišno orodje in kar vidi na polju in gozdu. Kakor se Nemci pismene nemščine še le v šoli prav naučijo, tako se morajo tudi slovenski otroci še le v šoli naučiti tistih bolj visokih slovenskih besed, da zamorejo tudi učene bukve in časnike razumevati. Potem je kmetom pripočal pridno branje kmetijskega, političnega, pobožnega, zabavnega in znanstvenega berila ter snovanje bralnih društev. Drugi govornik je obširno in temeljito pojasnil potrebo in dobroto verskih šol ter žel obilno in glasno pohvalo. Kotmirski pevci so nas kratkočasili z ubranim petjem. Bil nam je prav prijeten večer. Kedar bo spet kako zborovanje, snidemo se v še večem številu.

Iz Štebna pri Trušnjah. (Č. g. župnik Janez Koller sen. †.) Žalostno je zadonel glas 23. t. m. iz visokih lin štebenske cerkve, žalostna je bila novica — ki jo je naznanjal zvon faranom. V Št. Vidu, v rokah usmiljenih bratov, v strašnih bolečinah so obnemogli č. g. Janez Koller, fajmošter Št. Štefanski, nehalo jim je biti srce. Kaj so prestali, ve vsak, kdor je o njih le slišal, a koliko so trpeli, ve le ta, kdor jih je v revni neusmiljene boleznih videl. Pa dasi trpinčenim neizrečeno in čutno uspehanim — vendar nobena novica ni bila ljubša, kakor slišati kaj o dragem jim Štebnu. Ja drag jim je bil Šteben — to priča cerkev, za koje kinč, olupšavo in popravo so toliko darovali. In Šteben? O srečno ljudstvo — o dobro ljudstvo, ki ceniš svoje duhovnike še po njih vrednosti! Glejmo na pogreb 24. t. m. Vreme neugodno — mesto tuje in vendar od kod toliko ljudstva okrog ostankov na tujih tléh umrlega? Ljudstvo — bili so hyaležni farani v Gospodu zaspalega rajnega

fajmoštra. Sledili so prej pridno njih izgledom in zdaj — prišli so izglednega spremljat do groba jame. Pričale so solzne oči, da čuti srcé globoko izgubo — in več še — ljubezen do rajnega so skazali še s tem, da so zbrali za venec — a venec nevenljiv. Ni položen na grob — ne bode poginil z zemlje trohno. Venec je dar, namenjen Velikovški šoli — tam naj se občuduje — tam naj je v dolg spomin — tam kjer se bode slovenska mladina navduševala za vero — dom — cesarja. Domu se vračajočim bila je tožba na srcu: „Oh da jih nimamo na domačem pokopališču!“ Zadnje čast so prišli skazovat rajnemu razun č. Št. Vidske duhovščine vč. g. profesor dr. A. Cigoj, čč. gg. Janez Schaubach, Fr. Treiber, Holec in Valeš. Blagor blagi duši!

Iz Pliiberka. (O zdravljanje z vodo.) Čakal sem, kaj bo kdo gorečemu Ziljanu, ki nam v št. 23. pametno priporoča, ne trositi za zdravila, ampak potrebni nam denar rajši hraniti, ob enem pa nasvetuje boljše zdravilo, ko vsa zdravila. Ker nas goreči dopisnik kliče na delo in pomoč, mora mu vsaj kdo odgovoriti. Naj vsaj vé, da imamo še občutljivo kožo, če nas pošegeče. Ozdravljajte se z vodo! kako lepa misel je to! Prihranili si boste denarja, zraven pa boste bolj in prej zdravi, ko po zdravilih; kako dober nasvet je to! Ne hodite k zdravnikom, rajši hranite denar, tega ne pravi, temveč nasvetuje nam boljše, pa cenejše zdravilo. — Toda kdor pozna ljudi, vé, da se nad besedo „voda“ kot zdravilo še Nemci in Slovenci ali jezijo ali čudijo. Strah pred vodo vender ni, da bi vstrašil moža, saj imamo vodo, posebno mrzlo radi — ali nevednost! Ako jim nasvetuješ vodo, ne vedó kaj govoriš; ko greš, morda vzdihnejo: Gospod odpusti mi, saj ne vé, kaj govori — hm voda zdravilo! Le malokteremu moremo po Kneippu vodo nasvetovati, večinoma je prazen trud, in pa še nevarno je v tej reči nevednim svetovati. Učiti je moramo in pa pokazati jim, pokazati. Vender ne obupajmo. Sem že slišal nekatere: „Domači zdravnik“ je kaj vreden, to knjigo moram imeti, če se še dobi. Nekterim sem nasvetoval umivati se do pasa ali celi život, in se potem dobro odeti, pa so se hvalili, da jim je zelo dobro djalo. Torej učimo se in učimo je, pa bomo marsikomu koristili ali pomagali. Kaj pravite, gospod Ziljan, ali bi se ne mogli seznaniti tisti, ki znajo z vodo ozdravljati, ki imajo skušnjo, ali pa tudi oni z njimi, ki imajo za to več gorečnost? Naredimo Kneippovsko društvo, da se pogovorimo večasi, ali si posodimo Kneippovske liste, knjige. Kaj rečete? Potruditi se tudi treba, da dobimo zdravnika, ki z vodo ozdravlja. Saj se en slovenski doktor uči na to. — Da pa kak goreč bralec ne jame takoj po vodi čofati in eno za drugim skušati, zarotim ga in mu zapovem: 1. Ne skušaj sam po Kneippu ozdravljati se, dokler nisi v „Domačem zdravniku“ vsaj 2. del od kraja „Kako naj rabimo vodo“ str. 36. in 37. in pa celo stran 46. od prve besede do zadnje pike (in pa pred vsako porabo, ktero misliš porabiti splošni pouk, kako se napravi, na kaj treba paziti) natančno prečital in dobro pretuhtal vsak stavek. — 2. Ako ti pa kdo drugi kaj svetuje po Kneippu, ne skušaj prej, dokler ne veš, ali tisti bolezen pozna in ali sam zna in je vesten, da dobro premisli predno svetuje. Na pr. polkopol je nevarna za srčne bolezni, pravijo celo Kneipp. Ako mu zaupaš, še ne skušaj, dokler ti ni natančno dopovedal, kako, kedaj, kolikokrat se napravi itd. 3. Ako si svojeglaven in nočeš natanko ubogati, pusti vodo. 4. Kedar ne veš, ali ti dobro dé ali škoduje, rajši pusti. 5. Ozdravljajoč se z vodo, ne drži se pravila: „Več je, boljše je“, to je čim večkrat in dalje se obliavam, zavijam itd., tem boljše je; ampak drži se pravila: „čim krajše, tem boljše“. Ne voda sama te ozdravi, temveč ti sam se moraš s tem, da se s pomočjo mrzle vode od znotraj segreješ, kri zgiblješ, pljuča napneš. Kedar boš izvedel zdravnika ali človeka, ki ti v teh rečéh more svetovati, potem pa vprašaj ga. Dotlej pa si brez skrbi roke, lice, učesa in prsi umivaš, ali jih, naj so še tako mrzle ali potne, nekaj trenutkov v mrzli vodi močiš; brez skrbi se greš kopat, ako ti sicer ni škodovalo, toda v mrzli vodi le zelo kratko! Nazadnje bi pa, gospod urednik, še vas nekaj rad pobaral. Vi se potrudite za popotnega živinskega zdravnika, zakaj pa za popotnega človeškega zdravnika ne? Ali bi ne bilo dobro in prav, ako bi za ljudi zdravnik hodil po deželi ljudi učiti, kako naj se utrjujejo in varujejo zdrave in, ako zbolé, s čim si morajo pomagati? Morda porečete, da človek ima že sam največo skrb, da ljudje sebi predobro znajo pomagati v boleznih. Ako rečete na to ktero, bom pa tudi ktero zastavil, če mi je prehuo ne zasekate. Dotlej živio voda, g. Kneipp, Ziljan in vsi pametni ljudje!

Iz Prevalj. (Šiman Skubelj †.) Slovenskega rodoljuba, mlinarja Šimana Skubelja smo danes nesli k večnemu počitku. Trije domači duhovniki so sprevedu prišli naproti in rajnega med petjem

spremljali do groba. Ta čast se mu je skazala kot enemu najpridnejših faranov. Vsako nedeljo in praznik, dokler je le količak še mogel, molil je pobožni mož v cerkvi pred Božjo službo pobožni množici na glas sv. rožni venec, videl si ga pri vsakem cerkvenem opravilu v najgorkejši pobožnosti zbranega. Smrtna bolezen ga je že dolgo zalezovala, zadnje 3 tedne pa na posteljo podjala. Na pljučih je hiral. Pred 14 dnevi se je dal s sv. zakramenti za umirajoče prevideti. Še v zadnjih trenutkih so se mu ustnice gibale k molitvi. Da pa bodete vsi zvedeli, kdo je ta pobožni mož slovenske korenine — vsaj ste ga videli in slišali na slovenskih shodih, pri slovenskih slavnostih. Kar na enkrat se vzdigne izza ktere mize sivolas možiček v priprosti kmečki obleki, in v priprostih besedah zna navdušiti vse navzoče, da kar strmijo nad tako zgovornostjo. To je Skubelj. Rajni bil je odbornik pri slovenski hranilnici in posojilnici prevaljski, pri podružnici sv. Cirila in Metoda itd. Čital je vsakovrstne slov. katoliške knjige in časnike, in to vse zraven težkega mlinarskega dela! Tam „v grabnu za sv. Barbaro“ je že 15 let na tihem prav v samoti delal, molil in skrbel ta navdušeni slovenski korenjak, kteremu zdaj naj vse to Bog sam poplača v nebesih. N. v. m. p.!

Od koroško-štajerske meje. (Ljudski shod v Slov. Gradcu.) Marljivo slovensko društvo štajersko je napravilo dne 13. vinotoka ljudski shod v Slov. Gradcu. Zbralo se je v posojilnični dvorani lepo število slovenskih mož, med njimi tudi nekaj dragih gostov s Koroškega, ktere je društveni predsednik preč. g. državni poslanec dr. L. Gregorec posebno prisrčno pozdravil. Gosp. drž. poslanec Robič je v poljudnem govoru poročal o državnem zboru in o deželnem zboru štajerskem. Podal je mnogo lepih in važnih nasvetov kmetovalcem, ki so zanimivemu govoru pazljivo sledili. Drugi govornik je poudarjal potrebo in pomen raznih, posebno političnih društev. Nató je preč. g. dr. Gregorec razpravljal lepo o nekterih gospodarskih zadevah, volilni reformi itd. Posestnik Vivod od Hude luknje je sprožil več zadev, ki skrbijo kmeta, gledé vojaških stvarij, notarijata, slovensčine pri uradih itd. Poslanca sta obljubila svojo pomoč. H koncu je gospod R. s Koroškega izrekel slov. gg. poslancem v imenu Korošcev zahvalo, da tako vneto in s toliko ljubeznijo zagovarjajo pravice koroških slovencev v državnem zboru in jih prosil, naj nas zagovarjajo i zanaprej. Lepi shod se je sklenil z živahnimi živio-klici na presvitlega cesarja.

Iz Ljubljane. (Za družbo sv. Cirila in Metoda.) Med 72.096 udov vzorne družbe sv. Mohorja bo romalo te dni 432.576 krasnih slovenskih knjig. Ker so vse te knjige že plačane, prihajajo prejemniki po nje tako veseli, kakor da bi se jim razdeljevala lepa darila. Kedar je pa človek vesel in kaj lepega prejme, takrat tudi najrajši sam kaj daruje. Nikomur se ne zdi škoda onih 4 do 5 kr., ki jih plača ob prejemu Mohorjevih knjig za poštnino, in marsikdo bi ob tej priliki, opozorjen, rad še nekoliko daroval v kak dober namen. Družbi sv. Mohorja je med Slovenci po številu udov in po blagem namenu najbližja družba sv. Cirila in Metoda. Nekteri gospodje poverjeniki Mohorjeve družbe so že v prejšnjih letih ob priliki vpisovanja v to družbo pobirali tudi prostovoljne doneske za družbo sv. Cirila in Metoda. Podpisani bi z ozirom na zgoraj navedeni razlog nasvetoval, da bi letos isto storili, kedar bodo razdeljevali Mohorjeve knjige. Ako daruje povprečno vsak ud Mohorjeve družbe le 1 krajcar, dobi družba sv. Cirila in Metoda 720 gld. 96 kr. Ako bi se pa povprek za vsako knjigo privrgel 1 kr., dobila bi družba lepo svôto 4325 gld. 76 kr., in ta svôta bi romala večinoma nazaj na Koroško, od koder bomo dobili knjige. (Dvornadstropna slovenska šola v Velikovecu je že pod streho, a stala bo družbo sv. Cirila in Metoda še mnogo denarja, predno bodo mogle začeti v njej čč. šolske sestre svoje plodnosno delovanje.) Poskusite se torej, velečastni gospodje poverjeniki družbe sv. Mohorja, kdo bode po razdelitvi družbinih knjig poslal največjo svôto blagajništvu družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljano.

Dr. Ivan Svetina.

Iz jugoslovanske Bosne. Potrebno novo cerkev sv. Jožefa v Prjedoru smo s pomočjo Božjo in po ljubezni in milodarnosti rimo-kat. Slovencev, tudi iz Korotana, pozidali, pokrili, v notrinji oboke in stene ometali in ogladili. Zvonika manjka še dva dela, cerkev od zunaj ni še ometana, nemamo pomočkov, vse to dogotoviti. Prvotna drveniloovnat cerkva se od slabine, vetrov in dežja ruši in razpada. Silno potrebno je, novo cerkev v notrinji vsaj toliko zgotoviti in vrediti, da bi se v njej zamogli v bližajoči se zimi in nadalje k službi Božji zbirati. Toda sami ubogi rimo-katoliški Slovenci in Slaveni med drugoverci ne moremo vsega oskrbeti in napraviti, kajti župnija naša je nova in med večino razkolnikov in mohamedancev, ter potrebe mnoge in velike. Ipak rimsko-katoliško

ljudstvo se množi, naravno in po naseljencih, a vsi so večinoma ubogi početniki. Potrebno je v cerkvi oltarjev in drugih cerkvenih stvari. Veliko dobro delo krščanske ljubezni stori, kdor k tej velepotrebni cerkveni napravi kak groš podeli, ali koje gotove cerkvene stvari, oltarske podobe, kipe svetih, kip matere Božje, svečnike, Božji grob itd. podariti in poslati blagovoli; vse bi jako dobro došlo, akoprav bilo bi že postarano, ali iz koje cerkve odstranjeno, samo, da je dostojno, ali bi se prenovilo. Prosimo, pomozite v večjo slavo Božjo in v blagor bratov vaših po veri in národu, da se silno potrebna cerkev sv. Jožefa dogotovi in vredi. Za to bode vam Bog plačnik, sv. Jožef pa varh, pomočnik, priprošnjik in obilni povračnik! Rimskokatoliški župni urad sv. Josipa v Prjedoru. Pošta Prjedor. Železniški kolodvor Prjedor, Bosna.

Politični pregled.

Državni zbor se je pričel. Predstavili so se mu novi ministri. Grof Baden, ministerski predsednik, je na kratko naznanil namene nove vlade. Ona bo za to skrbela, da se bo državna uprava redno in točno oskrbovala. V ta namen je pa potreben mir med národi, zato bo vlada na to delala, da se ta mir doseže, in kdor bi ga kalil, mu bo nasproti stopila. Vlada bo gojila pravi avstrijski duh, in pričakuje od avstrijskih národov, da jo bodo pri tem podpirali. Opravičene tirjatve, ako so v državopravnem, denarnem in gospodarskem oziru dopustljive in dokler se gibljejo na postavnih poti, se bodo pravično uvaževale. Vendar se pri tem ne sme žaliti stara in zgodovinsko utemeljena prednost nemške kulture. Ta nova uredba pa ne bo v nasprotju s preteklostjo, ampak se bo na tisto naslanjala. Čehom stopi vlada zaupljivo naproti, zato je zidajoča na njih skušeno zvestobo odpravila izjemno stanje v Pragi. Nasproti strankam državnega zbora ima vlada proste roke in jih misli ohraniti tudi zanaprej proste. Vlada se ne bo pustila od strank voditi, ampak ona bo stranke vodila. Ona ima pravico do vodstva, ker je za vse odgovorna. Zoper stranke pa, ki hočejo sedanji družbinski red prekucniti (n. pr. socijalni demokrati) hoče vlada odločno postopati. Vlada bo pospeševala krščansko izrejo mladine, pa brez nazadnjaških namenov. Na gospodarski napredek bo vedno svojo skrb obračala, posebno v revnejših deželah, tako na severu, kakor na jugu. Vlada bo zbornici predložila postavo za volilno preosnovo, ki je prosta vsake tesnosrčnosti in se mora v celoti ali sprejeti ali pa zavreči. Vlada bo skušala zboljšati blagostanje revnega ljudstva. Davčna preosnova se bo nadaljevala. Kot glavno vodilo si je vlada izbrala pravičnost. — To so res lepe besede, ki nam po večini ugajajo. Le stavek o „prednosti nemške kulture“ se lahko tako tolmači, da se bo Slovanom ravnopravnost tudi zanaprej le bolj pičlo odmerjala ali pa popolnoma kratila. Zato nove vlade ne moremo prej hvaliti, dokler ne vidimo njenih dejanj. — Svitli cesar so bili v Zagrebu z velikim sijajem sprejeti. Hrvatje so vladarju pokazali svojo zvestobo. Cesar so bili povsem zadovoljni. Le dijaki visokih šol so nekoliko razgrajali, ker so jih Srbi in Madjari dražili s svojimi zastavami. Oggersko zastavo so zažgali, ker so Madjari prej ta dan dva hrvaška študenta pretepli. Zdaj je ojstra preiskava, in ubogi dijaki bodo najbrž huje kaznovani, nego so zaslužili. Oggersko zastavo pač sovražijo, ker trdijo, da Hrvatska ni Oggerski podložna. Tako misli in govori večina hrvaških rodoljubov, zato zanikajo sedanjo oggersko-hrvatsko pogodbo. Če se dijaki tega držijo, kar jih učijo modri in stari gospodje, kakor dr. Starčević, dr. Frank itd., to bi se jim ne smelo prehudu zameriti. — Nadvojvoda Karol Ljudevit in njegova soproga nadvojvodinja Marija Terezija ter nadvojvoda Ferdinand Karol so si ogledali narodopisno razstavo v Pragi. — Ob istem času je vlada odpravila izjemno stanje v Pragi. Iz tega se sklepa, da se hoče približati Čehom. — Princ Schwarzenberg je odložil državno poslanstvo. Politiki se poprašujejo, kaj bi znalo to pomeniti. — V Pragi se je ustanovilo češko gospodarsko društvo iz vseh strank. V odbor so voljeni: princ Schwarzenberg, grof Harrah, profesor Braf, dr. Kaizl, dr. Kramar, dr. Slama, Janda in Braksa. Želimo Čehom dosti sreče, Slovencem pa, naj storijo enako; mi smo občaslovensko gospodarsko društvo vedno priporočali. — Sklep isterskih laških poslancev, da se hrvaščina in slovenščina ne sme rabiti v deželnem zboru, so svitli cesar zavrgli, ker je protipostaven. — Štajerski namestnik Kübek je šel v pokoj, na mesto njega je prišel markiz Bacquehem. — Avstrijskim liberalcem se podira tudi že najmočnejša in skoro da zadnja trdnjava, namreč nemško ljudstvo na Češkem. Mladi nemški gospodje so se tam po zgledu našega dr.

Steinwenderja odcepili od starih liberalcev in ustanovili so svojo lastno stranko, ki jo imenujejo „nemško-národno“. Ločijo se od starih liberalcev samo v tem, da ne sovražijo samo Slovanov, ampak tudi Jude. Pa tudi liberalni nemški kmetje na Pemskem spoznavajo, da liberalni nazori niso pripravni za kmetijski stan. Nedavno so imeli velik shod v Ustju, na katerem so skoraj ravno tako govorili in ravno to zahtevali, kakor mi na naših krščanskih shodih. Tudi so telegrafirali katoliškemu ministru grafu Ledeburju, da se popolnoma vjemajo z njegovimi gospodarskimi nazori. — Oggerska gosposka zbornica je potrdila postavo, da sme vsak verovati, kar hoče, in da smejo kristjani prestopljati tudi k judovski veri. Tako so Judi in framazoni na Oggerskem vse dosegli, kar so hoteli. Oggerski deželi pa take postavne ne bodo prinesle sreče. — Boljše novice pa pridejo iz Rima: razkolniki in krivoverci se bližajo katoliški cerkvi. Nedavno sta bila pri sv. Očetu ruski veliki knez Konstantin in njegova sestra Vera, vojvodinja Virtemberžka. Iz Anglije pa se poroča, da so imeli anglikanci, škofje, duhovniki in posvetni gospodje velik shod, na katerem se je zbralo 6000 móž. Lord Halifax in več drugih je govorilo za združenje z Rimom. Predlog sicer še ni dobil večine, pa to se sploh priznava, da je „združenje v zraku“, da se s hitrim korakom približuje. — Španjci na Kubi ne morejo nikamor naprej. Zdaj so spet 12.000 vojakov tje poslali. — Turški sultan je vendar potrdil novo upravo za Armence, kakor so jo predlagale Rusija, Anglija in Francija. Poleg turških bodo nastavljeni tudi krščanski uradniki. Toda Turk na svoje obljube rad pozabi.

Gospodarske stvari.

Spravljanje stelje v gozdu. Koliko se iz gozda sme vzeti stelje, da pri tem ne trpi škode, je z ozirom na drevje, kakovost tál in razmere kraja jako različno. Iz natančnih skušenj in mnogoletnih izkušenj se dajo sestaviti naslednja splošna pravila, ki naj gospodarjem pri porabi gozdne stelje služijo kot vodilo.

1. Dokler drevesa krepko rastejo ter vsled tega potrebujejo mnogo redilnih snovi, ne smemo jemati gozdu nikake stelje. Mlado in v srednji rasti se nahajajoče igličasto drevje moramo torej varovati, dokler ni domalega dorastlo.

2. Stelja se sme grabiti le pod starimi, za posekanje odločenimi drevesi, ki potrebujejo manj redilnih snovi. Prostorom, ktere hočemo v 5—6 letih znovič zasaditi z drevjem, mora se istotako prizanesti, da se tla pripravijo mlademu drevju (da se po vrhu naredi plast prstenine).

3. S slabšo zemljo zadovoljno igličasto drevje je manj občutljivo kakor listnato drevje, ki potrebuje več redilnih snovi. Čim pustejša je zemlja, tem škodljivejša je jemanje stelje.

4. Najobčutljivejša so peščena tla, zato jim je treba najbolj prizanašati. Sme pa se grabiti stelja tam, kjer talna voda, ki drevju donša vlago in hrano, ni pregloboka. Apnena, ilovna, glinasta in laporasta tla so manj občutljiva kakor ona, katerim primanjkuje apna, ila in gline. Čim bolj je svet plitev, tem bolj mu je treba prizanašati.

5. Gozdom s srednjim in z nizkim drevjem je treba bolj prizanašati, kakor onim z visokim drevjem, ker prvim odvzemajo v prvi vrsti veje, za kar potrebujejo več redilnih snovi od onih, pri katerih v prvi vrsti gledamo na deblo. Vrhu tega je tu čas za posekovanje dokaj krajši in se tla pogosteje sprazniijo, nego tam, kjer raste visoko drevje.

6. Gozdi, v katerih stoje drevesa le na redko, potrebujejo več varstva, nego zaraščeni.

7. Škoda, ki nastane vsled grabljenja stelje, je tem občutljivejša, čim krajši je čas, ko se grabljenje ponavlja. Na boljšem svetu naj se po vsakem grabljenju preneha vsaj štiri, na slabšem šest let.

8. V nižavah, v kotlom podobnih globelih, v vlažnih dolinah, po potih, na severnih in vzhodnih brdih je spravljanje stelje manj škodljivo, kakor na solncu in vetru izpostavljenih južnozahodnih brdih.

9. Ako je kje mahovišče ali plast surove sprstene debela že nad 8 centimetrov, sme se je nekaj porabiti za steljo.

10. Grabiti se sme stelja samo tam, kjer je vrhna plast še sveža ali le deloma razkrojena; pa tudi tam ne pregloboko. Za grabljenje se smejo rabiti le lesene, nikakor ne železne grablje.

11. Najprimernejši čas za grabljenje je jesen, predno odpada listje. „Kmet.“

Živinski sejmi meseca listopada.

Dné 4. listopada v Železni Kapli, Podkloštru, Spodnjem Dravogradu in Naborjetu; 11. v Pliberku (za ovce) in na Ziljski Bistrici; 25. v Guštanju; 30. na Vratih.

Novičar.

Na Koroškem. Umril je g. Voigt, lastnik fužin v Bajtišah in Borovljah. — V Celovcu je baron Helldorf mlajši povozil 8letno deklico. — V Galiciji pri Dravi so prijeli nekega Tolminca, ki je svojemu tovaršu siloma krošnjo vzel. — Tudi hranilnica v Trgu (Feldkirchen) je obresti znižala. Na hipoteke (intabulacijo) bo posojevala po 4-25%. — Nove orglje so dobili v Št. Janžu pri Spodnjem Dravskem Gradu. — Nemško posojilnico so bojda ustanovili na Brnci. — Na sv. Višarje je prišlo letos okoli 50.000 romarjev; 24.000 je bilo obhajanih. — Dné 27. vinotoka je v Guštanju dr. Kramar govoril o moštu, kako z njim ravnati. — V Garjuši pri Grebinju je podsulo 60letnega delavca Šimana Šaniša. Izkopali so ga brž, pa je bil že mrtev. — Pogorel je Pink v Dolah pri Gospi Sveti. — Lesno-obrtna in risarska šola v Beljaku je štela lani 354, kupčijska šola pa 31 učencev. — Vetrinjskega Kušaja so v Celovcu zasledili in zaprli.

Na Kranjskem. Župnik Gross v Zagorju je katoliškim delavcem pozidal hišo „delavski dom“ na svoje stroške. — Socijalni shod za delavce, kmete in obrtnike je bil v Ljubljani. Poslušalcev je bilo mnogo. Nastopilo je šest govornikov. — Posojilnice se snujejo v Loškem Potoku in na Bledu. — Okoli Kočevja so našli spet nove premogove žile. — Na Brezje je prišlo letos nad 70.000 romarjev. — Sv. misijon bo v Mirni Peči od 2. do 10. listopada. — Pri Ribnici so se prikazale osepnice. — V Podkrajju pri Hrenovicah so našli dva mrtva prekupeca, znak ležeča, nič ranjena, pa po obrazih črna. Ljudje se poprašujejo, kakšne smrti bi bila umrla?

Na Štajerskem. Ljudski shod v Slov. Gradcu, ktereja je sklicalo „slovensko društvo“, je bil dobro obiskan. Tudi nekaj Korošcev je prišlo k shodu. — Gad je piknil nekega delavca blizo Maribora. — Veliko vina je letos okoli Konjic. — Okrajno bolnišnico mislijo napraviti v Slov. Gradcu. — V Kozejm zidajo nov zvonik.

Na Primorskem. V Trstu je odprl svojo pisarno nov odvetnik dr. Mihajlo Truden, slovensk rodoljub. — Novo cerkev zidajo v Šmartnem pri Brdih. — Pri državnozbornski volitvi za mesta na Goriškem so Slovenci popolnoma pogoreli, čeravno so laškega kandidata postavili. Od Lahov je samo 4 glase dobil; Slovencev je pa veliko doma ostalo, ker niso hoteli Laha voliti. Torej, drugokrat postaviti slovenskega kandidata, če prav nič ne opravite!

Po drugih deželah. Kdor se zanima za razno kamenje, kamnolome, cement, opeko, apno, lončarino, mavec, premog, prstene barve, zidanje cest, predorov, pristanišč itd., naj se naroči na časnik „der Steinbruch“, ki izhaja na Dunaju (Wien I. Rudolfsplatz 3) dvakrat na mesec. — V Houghtonu (Amerika) je nastal ogenj v rudniku in zadel 35 rudarjev. — V Belgiji sta dva vlaka vkup trčila. 10 ljudij je mrtvih, 40 ranjenih. — Na otoku Havani je bila huda povodenj, ki je naredila škode za več milijonov; 45 ljudij je utonilo.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Faro Št. Peter pri Reichenfelsu je dobil č. g. baron Zucco di Cucagna, do zdaj župnik v Löllingu. — Župnik v Št. Urhu č. g. Jožef Šöllner je stopil v pokoj. Podelil se mu je beneficij na Gorici (Loreto ob vrbskem jezeru). — V Lölling gre za provizorja č. g. Viljem Janku, do zdaj provizor v Št. Petru pri Reichenfelsu. Fara Lölling je razpisana do 30. listopada 1895. — Faro Hörzendorf je dobil tamošnji provizor čast. g. Feliks Scharf. — Č. g. Karol Rous, mestni kaplan v Trstu, je nazaj sprejet v Krško škofijo in prevzame provizuro v Št. Urhu na Godingu. — Razpisane ste fari Sele in Št. Lovrenc do 4. grudna t. l. — Umril je č. g. Jan. Koller, bivši župnik v Štebnu pri Velikovcu. N. v m. p.

Zahvala in priznanje.

Podpisano cerkveno predstojništvo šteje si v prijetno dolžnost, da javno izrazi svojo posebno zahvalo in svoje priznanje g. Ign. Oblaku, podobarju v Celji, ki je v naši farni cerkvi tri nove gotične altarje postavil ter to delo res mojstersko in v občo zadovoljnost izvršil; zatorej se sme imenovati mojster vsem cerkvenim predstojništvom najtopleje priporočati.

Cerkveno predstojništvo
v Skočidolu, dné 15. vinotoka 1895.

Anton Gabrón l. r.
župnik.

Franc Kulnik l. r. Luka Lasnik l. r.
cerkv. ključar. cerkv. ključar.

Loterijske srečke od 26. vinotoka.

Trst	81	7	69	24	32
Linc	20	61	85	78	15

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	25	6	55
rž	4	50	5	60
ječmen	—	—	—	—
oves	2	60	3	20
hejda	3	20	4	—
turšica (sirk)	3	50	4	40
pšeno	6	50	7	80
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	80	1	25
deteljino seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 40 kr. do 2 gld. 80 kr. kislilo 1 gld. 70 kr. do 2 gld. 45 kr., slama po 2 gld. 20 kr. meterski cent (100 kil). Frišen speh je po 65 do 68 kr. kila, maslo in puter po 96 do 110 kr. — Pitane vole plačujeta mesarji po 35 do 37 gld. stari cent.

Natakarica

že bolj postavne starosti, ki zna tudi kuhati ter je slovenskega in nemškega jezika zmožna in popolno zanesljiva, dobi službo na deželi. Več pové Janez Selander, trgovec v Šmarjeti v spodnjem Rožu.

Tovarna za izdelovanje

**Wietersdorfer-Portland in Roman-cementa
F. Knoch-a in dr. v Celovcu**

prilagoča svoj izborni cement, ki je še bolj trden, gost in trgporen, kakor to zahteva avstrijsko inženirsko in stavbarško društvo od najboljših vrst tega blaga.

Zaloge na Koroškem:

Amand Prosen v Celovcu, kosarske ulice št. 24;
Julij Sommergerger v Beljaku, Italijanske ulice;
Janez Knaus v St. Vidu na Glini;
J. M. Offner v Wolfsbergu.

Spričevala (zahvale) in ceniki gratis in franco.

Natorna vina,

dalmatincev, prav dober liter po 15 kr.; tirolec, italijan, oger, rudeče po 18 do 24 kr.; belo po 20 do 26 kr.; istrijanec iz Umage po 22 kr., zelo priporočila vreden za take, ki imajo malo krvi, v sodih 56 litrov več. Za pristnost jamčim.

Nadalje priporočam svojo zalogo moka iz I. parnega mlina v Budimpešti v vrečah po 85 kil ter vse drugo tržaško blago, mast, žgane pijače itd. Vse prav dober kup.

Amand Prosen

v Celovcu, kosarske ulice št. 24.

Dražba cerkvenega vina.

Cerkveno predstojništvo sv. Peter pri Mari-boru bode prodajalo svoje letošnje vino 29. vinotoka t. l. ob 10. uri predpoludne. Ima ga 198 hektolitrov, ki pa po svoji dobroti tekmuje z najboljšimi soletniki.

Važno

za čevljarje, sedlarje, jermenarje in šivilje: najboljšje in najcenejše šivalne stroje vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi železne blagajnice, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani in stroje tudi po ceni popravlja v svoji delavnici. Tovarniške cene.

Matija Planko

v Celovcu, Burggasse št. 12.

Malo posestvo,

hiša s poljem in gozdom je na prodaj v Kotmari vesi zraven ceste, torej pripravna tudi za kako kupčijo. Kupcu je na prosto voljo dano, koliko polja ali gozda hoče kupiti. Več pové Matija Valentin v Kotmari vesi (Kötmansdorf) na Koroškem.

Dva mlina na prodaj.

Prvi na 4 tečaje, ves novo popravljen. Drugi na 3 tečaje in tudi novo popravljen, z malim pohištvo in gospodarskim poslopjem, velbanim hlevom in svinjaki, nekaj posetve, travnika, paše in gojzda. Kupec potrebuje le polovico kupnine. Prodá se tudi z vsem hišnim orodjem in poljskimi pridelki. Več pové Mohor Fale v Borovničah, pošta Vrba (Velden) na Koroškem.

Kot nadomestilo za bobovo kavo se priporoča Najokusnejša, edino zdrava in ob ena po zdravniških ženskam, otrokom in bolnikom; najcenejša primes k bobovi kavi je.

KATHREINER
KNEIPPOVA SLADNA KAVA.
Najčistejši prirodni plod v celih zrnih, ki se ne dajo ponarejati.
Se dobi povsod: 1/2 Kile za 25 kr.

1891-1894
8 ZLATIH KOLAJN
Požor: zahtevajte in jemljite le izvirne zavojce z imenom „Kathreiner“.

P. n.

Bliža se jesen in zima, zato se usojam, opozoriti na moj izdelek, namreč na znane „Ditmarjeve svetilnice“, ki so znane po celem svetu ter se vedno še bolj razširjajo. Kdor ne napreduje, tak nazaduje! Tega načela sem se vedno držal ter sem svoje svetilnice vedno še izboljševal, da so zmirom lepše svetile, pa tudi leto za letom prijetnejšo obliko zadobile. To se mi je posrečilo v tako polni meri, da si oskrbijo povsodi, kjer potrebujejo močno, svetlo luč, pa iz gospodarskih ali krajnih uzrokov ne morejo upeljati svetilnega plina ali pa električne luči, moje petrolejske svetilnice. Po sebo opozarjam na moje astralne PETROLEJSKE svetilke, katerih ima ena sama toliko svetlobe, kakor 58 do 130 sveč. Te krasne svetilnice se priporočajo posebno za velike prostore, kakor za dvorane, gostilnice, kavarne, uradnice, šole, tovarne, delavnice itd. Moje svetilnice so raznovrstnih oblik, kakor jih ta ali oni za različno rabo potrebuje: so take, da se obesijo na strop, druge za na steno, druge stojče, da se postavijo na mizo, druge za v rokah nositi in z njimi okrog hoditi, druge za ceste, druge za stebre itd. Tako zamorem vsakemu brž postreči, naj potrebuje svetilko za izbo ali klet, za lopo, ali za dvorišče ali za cesto.

Ditmarjeve svetilnice se lahko naročijo v vsaki boljši prodajalnici za glaževino, svetilnice itd.

R. DITMAR

c. k. priv. tovarna za svetilnice in druge rudninske izdelke na Dunaju
III., Erdbergstrasse 23-27, Schwalbengasse 2-4.

PETER MERLIN
„pri zlati krogli“
stara trgovska hiša za tržaško blago in železino v Celovcu, kosarske ulice,
priporoča svojo veliko zalogo najboljšje kave, sladkorja, petroleja itd. Prodaja tudi dobra vina, rum in druge žgane pijače, barve, izvrstno moko in južno sadje. Nadalje prodaja vsakovrstno orodje in posodo iz železa, pleha, bakra, cina itd. Za poštenost blagá se jamči; cene so nizke.

IVAN SCHINDLER
Izdelava in popravila vsake vrste strojev in orodij.
Izdelava in popravila vsake vrste strojev in orodij.
Izdelava in popravila vsake vrste strojev in orodij.

Naznanilo.

Podpisani priporoča vsem Slovincem in rodoljubom svojo bogato zalogo najboljšje vrste kave, čaja, riža, južnega sadja itd. Blago je izvrstno, dokaz temu je, da č. duhovščina večinoma pri njem naroča.
Razpošilja na drobno in debelo od 5 kilogramov franko po pošti, in sicer sledeče vrste kave:
Rio fina po fl. 1.65 kilogr. St. Domingo po fl. 1.85 kilogr.
Santos „ 1.70 „ Gold Java „ 1.90 „
Malabar „ 1.85 „ Ceylon Perl „ 2.15 „
Portorico „ 2.— „ Mokka prava „ 2.15 „
Ceylon I. „ 2.— „ arabska „ 2.15 „
Blago, ki bi ne ugajalo, sprejme se nazaj ali zamenja. Kupuje in sprejema v zameno tudi fižol in druge domače pridelke in plača po najboljših cenah.
Na povpraševanje radovoljno odgovarja in se priporoča z velespoštovanjem

E. A. Repešic,

Trst, ulice Istituto št. 22.

Obrazne slike (portréte)

v oljnatih barvah in vsaki velikosti izdeljuje udano podpisani natančno po vsakršni fotografiji. Take slike se lepo podajo v okvirih kot olepšava izb in so pripravne kot darila za poroke, godove, rojstvene dni in druge prilike.

Za rajnimi so najlepši in večer spomin.

Slike se naredijo po fotografijah tudi, če so tiste že nekoliko obledele, in celo po takih, kjer je več oseb skupaj fotografiranih. Fotografije se nepoškodovane vrnejo. — Za dobro podobnost (sličnost) se jamči. Tudi slikam podobe svetnikov v vsakršni velikosti.

M. Ogerčnik v Celovcu,
kolodvorske ulice (Bahnhofstrasse) št. 35.